

Grundläggande granskning 2020

Kommunstyrelsen

Revisionsrapport
2021-03-16

1 Sammanfattning

Revisionsfråga	Bedömning
Har Kommunstyrelsen en målkedja som säkerställer att det finns en tydlig koppling mellan kommunfullmäktiges politiska viljeinriktning och de aktiviteter som genomförs i verksamheten?	Ja
Har Kommunstyrelsen i internbudgeten disponerat budgetmedel på ett sätt som säkerställer behoven i basverksamheten och utvecklingsbehoven?	Ja
Har kommunstyrelsen omdisponerat budgetmedel i prognoserna under året i syfte att möta förändrade behov?	Nej
Har Kommunstyrelsen redovisat till vilka ändamål budgetmedlen har använts och förklarat avvikelser mot budget och prognos?	Ja
Har kommunstyrelsen följt upp och redovisat resultaten för delarna i målkedjan och kopplingen till den samlade bedömningen av måluppfyllelsen?	Ja
Har Kommunstyrelsen redovisat och beslutat om åtgärder i de fall verksamhetens resultat inte når planerade nivåer?	Nej
Har kommunstyrelsen ett sammanhängande system för intern styrning och kontroll för alla delar i verksamheten?	Delvis
Har Kommunstyrelsen en dokumenterad riskhantering som synliggör förbättringsområden?	Nej
Har kommunstyrelsen haft en tillräcklig beredskap för att hantera coronakrisen och dess konsekvenser?	Förvaltningen har snabbt ställt om och lett kommunen för att hantera krisen.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderas följande:

Vi **rekommenderar** kommunstyrelsen att säkerställa att de är delaktiga i arbetet med intern styrning och kontroll av verksamheten.

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Inledning	6
2.1	Syfte och revisionsfrågor	6
2.2	Ansvarig nämnd	6
2.3	Avgränsning	7
2.4	Revisionskriterier	7
2.5	Metoder	7
3	Resultat av granskningen	8
3.1	Mål- och verksamhetsstyrning	8
3.2	Internbudget	9
3.3	Måluppfyllelse	10
3.4	Intern styrning och kontroll	12
3.5	Coronakrisen	13
4	Bedömning och rekommendationer	15
Bilaga 1 – Måluppfyllelse		16
	Kommunledningsförvaltningens synpunkter	17
Bilaga 2 Riskhantering		17
1	Riskhantering	17
2	Kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen	17
2.1	Organisation & genomförandemandat	18
2.2	Riskbedömning	18
2.3	Syntes	18
2.4	Färdig Risk och sårbarhetsanalys:	19
2.5	Rapportering	19
2.6	Uppföljning	19

Diarienummer: **KS9 2020-19**
Datum: 2021-03-16
Handläggare: Peter Alexanderson
Organisation: Revisionskontoret Linköpings kommun

2 Inledning

I denna rapport redovisas den hittills genomförda grundläggande granskningen av nämnden under 2020. Rapporten är den första av två rapporter.

Granskningen avser nämndens mål- och verksamhetsstyrning med internbudget och verksamhetsplan samt nämndens arbete med riskhantering och övriga delar i den interna styrningen och kontrollen. Den pågående coronapandemins påverkan på nämndens verksamhet ingår i granskningen.

Granskningen är översiktlig och fungerar som underlag till revisorernas bedömning av Linköpings kommuns delårsrapport per augusti 2020. Rapporten behandlar inte Leanlink och verksamhetsstöd och service.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att ge revisorerna underlag till att bedöma om nämnden har en ändamålsenlig verksamhet, driver verksamheten på ett tillfredsställande sätt ur ekonomisk synpunkt samt har en tillräcklig intern kontroll.

Vid granskningen ska följande revisionsfrågor besvaras:

- Har nämnden en målkedja som säkerställer att det finns en tydlig koppling mellan kommunfullmäktiges politiska viljeinriktning och de aktiviteter som genomförs i verksamheten?
- Har nämnden följt upp och redovisat resultaten för delarna i målkedjan och kopplingen till den samlade bedömningen av måluppfyllelsen?
- Har nämnden redovisat och beslutat om åtgärder i de fall verksamhetens resultat inte når planerade nivåer?
- Har nämnden i internbudgeten disponerat budgetmedel på ett sätt som säkerställer behoven i basverksamheten och utvecklingsbehoven?
- Har nämnden omdisponerat budgetmedel i prognoserna under året i syfte att möta förändrade behov?
- Har nämnden redovisat till vilka ändamål budgetmedlen har använts och förklarat avvikelser mot budget och prognos?
- Har nämnden ett sammanhängande system för intern styrning och kontroll för alla delar i verksamheten?
- Har nämnden en dokumenterad riskhantering som synliggör förbättringsområden?
- Har nämnden haft en tillräcklig beredskap för att hantera coronakrisen och dess konsekvenser?

2.2 Ansvarig nämnd

Granskningen omfattar Kommunstyrelsen exklusive Leanlink och Verksamhetsstöd och service.

2.3 Avgränsning

Granskningen är översiktlig.

2.4 Revisionskriterier

De bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, slutsatser och bedömningar bygger på följande lagstiftning och kommunens styrdokument:

- Kommunallag (2017:725).
- Reglemente för Linköpings kommun, fastställt kommunfullmäktige.
- Linköpings kommuns budget för 2020 med plan för 2021-2023.

2.5 Metoder

Granskningen har genomförts med stöd av dokumentstudier och intervjuer.

Följande dokument har ingått i granskningen:

- Nämndens internbudget
- Nämndens (kommunledningsförvaltningens) verksamhetsplan
- Nämndens verksamhetsberättelse och
- Nämndens delårsrapport den 30 augusti
- Nämndens månadsrapporter
- Nämndens riskanalys
- Nämndens internkontrollplan
- Nämndens protokoll från sammanträden

Totalt har 2 personer intervjuats vid granskningen. Mailfrågor har också ställts. Dessa innehar följande befattningar:

- Biträdande kommundirektör, kommunledningsförvaltningen
- Ekonomichef, kommunledningsförvaltning
- Ansvarig tjänsteperson för intern kontroll och säkerhetsstrateg

Rapporten är faktakontrollerad av de personer som deltagit i granskningen.

3 Resultat av granskningen

3.1 Mål- och verksamhetsstyrning

Nämnderna ansvarar enligt kommunallagen 6 kap 6 § för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

Nämnden tillämpar kommunens modell för mål- och verksamhetsstyrning samt följer anvisningar och mallar för internbudget, verksamhetsplan och delårsrapport.

- **Har nämnden en målkedja som säkerställer att det finns en tydlig koppling mellan kommunfullmäktiges politiska viljeinriktning och de aktiviteter som genomförs i verksamheten?**

Kommunstyrelsen har i internbudgeten fastställt 18 mål. Varje mål har knutits till det kommunfullmäktigemål de bidrar till. För varje mål anges indikatorer och målvärde. Förvaltningen har tagit fram en verksamhetsplan. Syftet med verksamhetsplanen är att beskriva de aktiviteter och handlingsplaner som krävs för att uppfylla prioriterade styrdokument, strategiska utvecklingsuppdrag, nämndmål och nämnduppdrag (dvs. internbudgeten). Verksamhetsplanen utarbetas i enlighet med reglementet av förvaltningen och redovisas till kommunstyrelsen.

Målen återfinns inom kommunfullmäktiges målområden Samhälle, Ekonomi, Verksamhet och Medarbetare. På motsvarande sätt har aktiviteterna i kommunstyrelseförvaltningens verksamhetsplan sorterats. Bland aktiviteterna i verksamhetsplanen återfinns kommunstyrelsens utvecklingsuppdrag.

- Nämndmål 18
- Nämndindikatorer 48
- Aktiviteter 80 inklusive kommunstyrelsens utvecklingsuppdrag
- Utvecklingsuppdrag 10 st.

För 8 indikatorer saknas i internbudgeten helt jämförbara målvärden för både 2018 och 2019. Bland annat för en indikator inom KS-Mål Linköping ”Linköping är koldioxidneutralt år 2025” och två inom målet KS målet ”Hög digitaliseringsgrad”. Vi noterar att internbudgeten antogs hösten 2019 och att det därför kan vara svårt att få fram jämförbara värden för 2019 för många av indikatorerna.

Vi har i granskningen analyserat om kommunstyrelsens mål, indikatorer och aktiviteterna i verksamhetsplanen är relevanta för:

- kommunstyrelsens strategiska uppdrag enligt Reglemente för Linköpings kommun,
- kommunfullmäktiges viljeinriktning som det beskrivs i kommunfullmäktiges budget

Utifrån analysen bedöms kommunstyrelsens mål och indikatorer samt verksamhetens aktiviteter ha en tydlig koppling till kommunfullmäktiges politiska viljeinriktning som finns formulerade i kommunfullmäktiges budget. Målen bedöms också vara relevanta för uppdragen enligt Reglemente för Linköpings kommun.

3.2 Internbudget

- **Har kommunstyrelsen i internbudgeten disponerat budgetmedel på ett sätt som säkerställer behoven i basverksamheten och utvecklingsbehoven?**

Budgetmedlen är fördelade på kommunledningsförvaltningens staber utifrån uppdrag i reglementet. Kommunstyrelsens fördelning av budgetmedel utgår från tidigare års budget och kommundirektörens planeringsunderlag. Av planeringsunderlaget framgår bland annat ekonomiska förutsättningar och politisk viljeinriktning.

Det praktiska budgetarbetet inleds med att stabsdirektörerna tar fram ett underlag för satsningar och reduceringar utifrån planeringsunderlaget och politisk viljeinriktning.

Kommunstyrelsen hade inför budget 2020 med plan 2021- 2023 en minskad ram om 23 mnkr (11 mnkr 2020). I arbetet med internbudgeten 2020 och 2021 genomfördes en genomlysning av all verksamhet. Genomlysningen utgick från respektive stabs lagstadgade uppdrag, grunduppdrag enligt reglemente och tilläggsuppdrag (politiska - som inte framgår av de övriga två uppdragen). Syftet var att hitta åtgärder för att hantera kostnadsreduceringarna för hela planperioden (2020 – 2023).

Utifrån genomlysningen har åtgärdsförslag tagits fram för att hantera kostnadsreduceringarna. Den politiska ledningen har sedan prioriterat de åtgärder som ska genomföras. Prioriteringen för 2020 finns med i internbudgeten för 2020. Inom ramen för beslutet om internbudgeten 2020 har kommunstyrelsen också fastställt de aktiviteter som finns angivet i kommunstyrelseförvaltningens verksamhetsplan.

Bedömningen är att kommunstyrelsen utifrån givna budgetramar disponerat budgetmedel på ett sätt som säkerställer behoven i basverksamheten och utvecklingsbehoven.

- **Har nämnden omdisponerat budgetmedel i prognoserna under året i syfte att möta förändrade behov?**

Det finns inga omdisponeringar av internbudgeten. Däremot har alla staber påverkats av Coronapandemin och folkhälsomyndighetens rekommendationer. Några stabers ordinarie verksamhet har påverkats mer av Coronapandemin än andra. Kommunstyrelsen hanterar förändringar som avvikelser. Avvikelse hanteras i styrelsens uppföljningar.

- **Har nämnden redovisat till vilka ändamål budgetmedlen har använts och förklarat avvikelser mot budget och prognos?**

Stabernas budgetutfall återredovisas till kommunstyrelsen. En övergripande beskrivning av genomförd verksamhet och budgetutfall med avvikelser på stabsnivå har rapporterats till kommunstyrelsen i verksamhetsberättelsen för 2020, tertialrapport 2020-08-31 (samt i månatliga ekonomirapporter och i kvartalsrapporten 2020-03-31). Aktiviteter och uppdrag enligt verksamhetsplanen

följs upp. I rapporteringen redovisas viktiga händelser och beslut. Avvikelser beskrivs och kommenteras för ekonomi, verksamhet och mål. Rapporteringen följer de anvisningar och mallar som finns för rapportering.

3.3 Måluppfyllelse

- **Har nämnden följt upp och redovisat resultaten för delarna i målkedjan och kopplingen till den samlade bedömningen av måluppfyllelsen?**

I delårsrapporten per den 31 augusti redovisas nämndens målavstämning under rubriken ”Målredovisning”.

I delårsrapporten bedömde Kommunstyrelsen att fyra av arton nämndmål kommer att uppnås per helår, tretton kommer delvis att uppnås och

Uppföljning målkedjan, enligt nämndens redovisning

Mål 18 st	delår 31/8	2020
Uppfyllda	4	7
delvis uppfyllda	13	10
Uppnås inte	1	1
Strategiska uppdrag 10 st.		9
Genomfört		9
Ej genomfört		1
Indikatorer 64 st.		
Utfall	21	28
Saknar utfall	33	36
Aktiviteter		
Genomförda	21	42
Pågår	51	27
Kvarstår/pausade	8	8
Utgått		2

Nämndmål ”Giftfri miljö” bedöms ej kunna uppnås.

I delårsrapporten redovisade kommunstyrelseförvaltningens uppföljning av verksamhetsplanen för 2020. Av nämndens rapportering i delårsrapporterna framgår att den främsta orsaken till att flera aktiviteter inte kan genomföras som planerat är att coronapandemin lett till omprioriteringar i verksamheten. Det är främst HR-staben, Administrativa staben och kommunikationsstaben som påverkats av pandemin.

I verksamhetsberättelsen redovisas nämndens målavstämning under rubriken ”Målredovisning”. Där framgår att måluppfyllelsen grundas på en sammanvägd bedömning av nämndindikatorer, förvaltningens verksamhetsplan och andra genomförda eller planerade aktiviteter. Redovisning av indikatorerna och målvärdena presenterades i en separat tabell.

Bedömningen av måluppfyllelsen grundas i enlighet med de centrala instruktionerna på en sammanvägd bedömning av nämndindikatorer, förvaltningens verksamhetsplan och andra genomförda eller planerade aktiviteter. Av bilaga 1 framgår hur stor påverkan uppföljningsmodellen har på styrelsens bedömning.

I verksamhetsberättelsen redovisas 64 indikatorer. 5 indikatorer uppnås, 13 uppnås inte och 10 uppnås delvis. För 36 av indikatorerna saknas antingen målvärden eller

så mäts de inte. (4 indikatorer som inte mäts, redovisas i kommunens årsredovisning). 9 av 10 strategiska uppdrag är har genomförts som planerat.

Utifrån redovisat utfall av enbart indikatorerna bedöms 1 mål av kommunstyrelsens 18 mål som uppfyllda. 5 mål bedöms som ej uppfyllt och 5 som delvis uppfyllda. 7 mål kan inte bedömas eftersom de saknar målvärden eller inte mäts. Se bilaga 1.

Bedömning

Alla delar i målkedjan redovisas i delårsrapport och i verksamhetsberättelsen. Uppföljningen av genomförda aktiviteter och en bedömning av aktiviteter som är möjliga att genomföra fram till årsskiftet kopplas till den samlade bedömningen av måluppfyllelsen i delårsrapporten. I verksamhetsberättelsen redovisas utfallet. Avvikelser i verksamhetsplanen kommenteras i bilaga till båda rapporterna. Av verksamhetsberättelsen framgår hur måluppfyllelsen har påverkats av den pågående pandemin.

I reglementet för Linköpings kommun framgår att ”nämndindikatorerna används som mätetal för nämndmålen och utgör ett underlag för värdering och analys av måluppfyllelse”. I reglementet framgår också att ”nämndindikatorerna följs inom kommunstyrelsens uppsiktsplikt.” Av reglementet framgår vidare att ”Förvaltningarna ska ta fram aktiviteter och handlingsplaner som beskriver hur förvaltningen ska stödja nämnden att uppfylla prioriterade styrdokument, strategiska utvecklingsuppdrag, nämndmål och nämnduppdrag.”

Kommunledningsförvaltningen har framfört att kommunstyrelsens grund för måluppfyllelsen (utifrån en sammanvägd bedömning av nämndindikatorer, förvaltningens verksamhetsplan och andra genomförda eller planerade aktiviteter) är i enlighet med reglementet. De menar att i enlighet med reglementet utgör nämndindikatorerna ett underlag för värdering och analys av måluppfyllelse.

Kommunstyrelsen har i internbudgeten antagit indikatorer för måluppfyllelsen. Hur genomförda aktiviteter och genomförd verksamhet påverkar måluppfyllelsen framgår inte tydligt i internbudgeten.

Vi **bedömer** att kommunstyrelsen har följt upp och redovisat resultaten för alla delarna i målkedjan.

Vi noterar att det i reglementet framgår att nämndindikatorerna används som mätetal för nämndmålen och utgör ett underlag för värdering och analys av måluppfyllelse. Utifrån detta vill vi framföra att vi är tveksamma till att grunden för måluppfyllelsen i verksamhetsberättelsen är en sammanvägd bedömning av nämndindikatorer, förvaltningens verksamhetsplan och andra genomförda aktiviteter.

Måluppfyllelsen skulle bli mera välgrundad och rättvisande om det av internbudgeten framgår hur nämndindikatorer, förvaltningens verksamhetsplan och andra genomförda eller planerade aktiviteter påverkar måluppfyllelsen.

- **Har nämnden redovisat och beslutat om åtgärder i de fall verksamhetens resultat inte når planerade nivåer?**

Kommunstyrelsens verksamhet har påverkats av den pågående pandemin. En del planerade aktiviteter har försenats eller inte kunnat genomföras på årsbasis.

Kommunstyrelsen har inte tagit beslut med anledning av rapporterad måluppfyllelse eller försenade aktiviteter. Dessa har behandlats som avvikelser i

rapporteringen. Kommunstyrelsen rapporterade i tertialrapporten 2020-08-31 en positiv budgetavvikelse om 12,5 mnkr för sin egen verksamhet.

3.4 Intern styrning och kontroll

- **Har nämnden ett sammanhängande system för intern styrning och kontroll för alla delar i verksamheten?**

Nämnderna ansvarar enligt kommunallagen 6 kap 6 § för att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Nedan beskrivs kommunstyrelsens egen verksamhet.

Som stöd har kommunledningsförvaltningen tagit fram en handbok för internkontroll samt för riskanalys vid internkontrollarbete. Syftet är att beskriva vad som menas med internkontroll, ansvaret för den interna kontrollen, hur man kan uppnå en tillräcklig kontroll samt hur uppföljning av den interna kontrollen ska gå till. Handböckerna har kompletterats med användbara mallar som stöd för arbetet.

I internbudgeten finns en beskrivning av kommunstyrelsens internkontrollarbete.

Ett obligatoriskt inslag i nämndens arbete är att varje år besluta om en internkontrollplan. Planen ska visa vilka kontroller i verksamhetens rutiner som ska följas upp under året. Syftet med uppföljningen är att konstatera om kontrollerna fungerar som det var tänkt när de infördes.

En internkontrollrapport över genomförandet av internkontrollplanen ska lämnas till nämnden i slutet av varje år. Ett sammandrag av rapporten ingår som en bilaga i nämndens verksamhetsberättelse för året.

Internkontrollplanen 2020 för kommunstyrelsen bifogas internbudgeten och har beslutats av kommunstyrelsen. Av planen framgår följande.

- Inom kommunstyrelsen upprättas en internkontrollplan för varje förvaltning – Kommunledningsförvaltningen, Verksamhetsstöd och service och Leanlink.
- Nämnden beslutar vilka processer/rutiner/system som ska följas upp i internkontrollplanen och har som utgångspunkt förvaltningens föreslagna internkontrollplan. Beslutad internkontrollplan läggs sedan som bilaga till nämndens internbudget.
- Cheferna inom förvaltningen har ansvaret att samordna och driva arbetet med den interna kontrollen inom sin verksamhet som exempelvis organisera arbetet och etablera rutiner. Chefen har ansvar för att se till att delprocesser som kartläggning av processer/rutiner/system, riskanalys, riskåtgärder, uppföljning och bedömning genomförs.

Nämnden ser årligen över kontrollmoment att belysa i en internkontrollplan utifrån väsentlighet/riskaspekten samt målen:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm.”

Kontrollmomenten i kontrollplanen behandlar

- Verksamhet och organisation
- Personal
- ekonomi
- Administration
- Oegentligheter, mutor och jäv (representation)

Kontrollmomenten innehåller en riskbeskrivning, metod för kontroller, resultat av genomförda kontroller och åtgärder samt en riskvärdering.

Utifrån styrelsens protokoll och konversation med förvaltningen har kommunstyrelsen inte genomfört och dokumenterat en riskanalys. Förvaltningen har påbörjat ett system för riskhantering med styrelsens delaktighet, som hösten 2020 inte var igång. Det framgår att förvaltningen arbetar med riskinventering som ligger tillgrund för internkontrollplanen.

Kommunstyrelsen har följt upp utförda kontroller i en internkontrollrapport. Av rapporten framgår resultatet av utförda kontroller och vilka åtgärder som vidtagits.

För finansverksamheten har kommunstyrelsen beslutat om riskinstruktion, finansregler och placeringsriktlinjer. Kommunstyrelsen erhåller kontinuerligt en rapportering av de finansiella placeringarna. I rapporteringen ingår även kommunens lån.

Vi kan i vår granskning konstatera att det är organisationens tjänstepersoner som aktivt utför arbetet med den interna kontrollen, vilket vi menar är ändamålsenligt. Nämndens närvaro i arbetet har inte framkommit i till exempel framtagande av en dokumenterad riskbeskrivning. (I Bilaga 2 beskrivs internkontrollarbetet ytterligare).

Vi **bedömer** att arbetet med intern kontroll och styrning inte fullt ut fungerar på ett ändamålsenligt sätt. Vi ser positivt på att det genomförs ett arbete för att förbättra, stärka upp och effektivisera arbetet med den interna kontrollen. Vi anser också att det är ändamålsenligt att det är verksamheten som utför kontroller och genomför riskanalyser. Samtidigt **bedömer** vi att det finns en risk att hela styrelsen inte är involverade i tillräcklig utsträckning i arbetet.

I vår granskning saknar vi bland annat styrelsens:

- beskrivning av om och hur de förtroendevalda är delaktiga i arbetet med den interna kontrollen
- anvisningar för hur den interna kontrollen ska utföras
- riskanalys.

Vi **rekommenderar** nämnden att säkerställa att de är delaktiga i arbetet med intern styrning och kontroll av verksamheten.

3.5 Coronakrisen

- **Har nämnden haft en tillräcklig beredskap för att hantera coronakrisen och dess konsekvenser?**

Styrelsen beskriver i verksamhetsberättelsen att ”Konsekvenser och effekter på verksamheten till följd av coronapandemin har kunnat hanteras inom ram genom omprioriteringar och omfördelningar. Påverkan på det ekonomiska resultatet i bokslutet handlar framförallt om uteblivna kostnader”. ”Utökade kostnader på grund av pandemin som uppstått under året för bland annat konsultstöd till annan förvaltnings krisledning har under hösten ersatts via statligt bidrag från Socialstyrelsen.”

Förvaltningen har ställt om verksamheten för att hantera behovet av åtgärder och insatser till följd av coronapandemin. Kommunens krisledningsfunktion aktiverades under våren och i mars gick kommunen upp stabsläge. Förvaltningen har tagit aktiva beslut om hur krisledningen ska utföras utifrån pandemins utveckling och påverkan på kommunens organisation. Arbetet leds av Administrativa staben. Kommunens nämnder har under våren haft förändrat behov av stöd. Förvaltningen omfördelade första kvartalet 2020 resurser för att stödja kommunens verksamheter i bland annat personalfrågor och för att hantera krisinformation till kommuninvånarna. Kommunledningsförvaltningen gav miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen uppdraget samordna regionen och regionens kommuner avseende inköp och lager av skyddsmaterial (K4). Verksamheten övergår till Verksamhetsstöd och Service vid årsskiftet 2021.

De staber som påverkats mest är Administrativa staben, HR-staben och kommunikationsstabens. Omprioriteringarna har lett till att inte riktigt alla aktiviteter har kunna genomföras enligt plan och påverkar därmed måluppfyllelsen och genomförandet kommunfullmäktiges utvecklingsuppdrag.

Förändringarna i verksamheterna och hur verksamheterna och måluppfyllelsen påverkats till följd av coronaepidemin har avrapporterats och behandlat av kommunstyrelsen i verksamhetsberättelsen, kvartalsrapporten 2020-03-31, tertialrapport 2020-08-31 och de månatliga ekonomirapporterna.

4 Bedömning och rekommendationer

Sammanfattning som kortfattat redogör för resultatet för granskningen och revisorns bedömningar som också är svaret på revisionsfrågorna.

Revisionsfråga	Bedömning
Har Kommunstyrelsen en målkedja som säkerställer att det finns en tydlig koppling mellan kommunfullmäktiges politiska viljeinriktning och de aktiviteter som genomförs i verksamheten?	Ja
Har Kommunstyrelsen i internbudgeten disponerat budgetmedel på ett sätt som säkerställer behoven i basverksamheten och utvecklingsbehoven?	Ja
Har kommunstyrelsen omdisponerat budgetmedel i prognoserna under året i syfte att möta förändrade behov?	Nej
Har Kommunstyrelsen redovisat till vilka ändamål budgetmedlen har använts och förklarat avvikelser mot budget och prognos?	Ja
Har kommunstyrelsen följt upp och redovisat resultaten för delarna i målkedjan och kopplingen till den samlade bedömningen av måluppfyllelsen?	Ja
Har Kommunstyrelsen redovisat och beslutat om åtgärder i de fall verksamhetens resultat inte når planerade nivåer?	Nej
Har kommunstyrelsen ett sammanhängande system för intern styrning och kontroll för alla delar i verksamheten?	Delvis
Har Kommunstyrelsen en dokumenterad riskhantering som synliggör förbättringsområden?	Nej
Har kommunstyrelsen haft en tillräcklig beredskap för att hantera coronakrisen och dess konsekvenser?	Förvaltningen har snabbt ställt om och lett kommunen för att hantera krisen.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi nämnden följande:

Vi **rekommenderar** kommunstyrelsen att säkerställa att de är delaktiga i arbetet med intern styrning och kontroll av verksamheten.

Linköping 2021-03-16

Revisionskontoret

Peter Alexanderson

Stadsrevisor och certifierad revisor

Bilaga 1 – Måluppfyllelse

Nämndmål		Vår bedömning
Samhälle	God social sammanhållning och delaktighet	2 av 2 indikatorer saknar målvärden
	God trygghet och säkerhet	2 av 2 indikatorer följs inte upp
	God planberedskap i antagna översiktsplaner	
	Starkt varumärke	Målvärden för indikatorerna saknas
	Linköping är koldioxidneutralt år 2025	3 av 3 indikatorer mäts inte
	Klimatsmart Linköping	1 av 1 indikator mäts inte och saknar målvärde
	Giffri miljö	
	Ett starkt entreprenörskap och växande näringsliv	2 av 3 indikatorer uppnås inte 1 av 3 indikatorer uppnås
Ekonomi	Kostnadseffektiv verksamhet	1 av 2 indikatorer mäts inte 1 av 2 uppnås inte
	Korreakta och effektiva inköp	3 av 3 indikatorer saknar målvärden
	God ekonomisk kontroll	1 av 1 indikator uppnås inte
	God finansiell ställning	5 av 6 Indikatorer mäts i ÅR 1 indikator 6 uppnås inte
Verksamhet	Effektiv organisation med goda resultat	1 av 1 indikator mäts inte
	Hög digitaliseringsgrad	2 av 4 indikatorer uppnås delvis 1 av 4 indikatorer uppnås inte 1 av 4 indikatorer mäts inte
	Klimat effektiv verksamhet	1 av 2 indikatorer uppnås 1 av 2 indikatorer uppnås inte
Medarbetare	Goda arbetsplatser	
	Framgångsrikt chef- och ledarskap	1 av 3 indikatorer uppnåddes i augusti 2 av 3 indikatorer uppnåddes inte i augusti
	Nya vägar för (tryggad) kompetensförsörjning	

Målet Kostnadseffektiv verksamhet. Två indikatorer bedöms avse KS

Målet God ekonomisk kontroll. En indikatorerna bedöms avse KS

Utifrån redovisat utfall av indikatorernas bedöms 1 mål av KS 18 mål som uppfyllda. 5 mål bedöm ej uppnådda, 4 mål bedöms som delvis uppfyllda och 7 mål bedöms inte kunna bedömas eftersom de saknar målvärden eller inte mäts. I kommunstyrelsen bedömning ingår förvaltningens aktiviteter. Någon bedömning av dessa har inte gjorts eftersom vi anser det är otydligt på vilket sätt de mäter måluppfyllelsen.

Kommunledningsförvaltningens synpunkter

Kommunledningsförvaltningen lämnar följande synpunkt på rapportens bedömning angående måluppfyllelsen:

”Kommunledningsförvaltningen vill framhålla att alla nämndindikator följs upp och mäts, detta framgår också av delårsrapporter och verksamhetsberättelser. Däremot har ett antal undersökningar inte genomförts som planerat, tex. den avseende effektivisering genom automatisering/digitalisering beräknat i antal årsarbetare. Vid all rapportering av utfall för indikatorerna används senast tillgänglig statistik”. Vi... ”delar vi inte uppfattningen om att kommunstyrelsen inte utvärderar målen i enlighet med de mål och indikatorer som beskrivs i beslutad internbudget. Kommunstyrelsen grundar måluppfyllelsen på en sammanvägd bedömning av nämndindikatorer, förvaltningens verksamhetsplan och andra genomförda eller planerade aktiviteter. D.v.s. i enlighet med reglementet utgör nämndindikatorerna ett underlag för värdering och analys av måluppfyllelse”.

Bilaga 2 Riskhantering

1 Riskhantering

KLF har en utsett en tjänsteperson till internkontrollsamordnare. Nedan beskrivs mycket kortfattat hur internkontrollplanen växer fram på KLF.

Internkontrollplaner på KLF/KS har tagits fram genom att internkontrollsamordnaren mejlar ut till berörda chefer inom områden Verksamhet och Organisation, Personal, Ekonomi, Administration och Oegentligheter, mutor och jäv. De ska inkomma med förslag på kontrollmoment som sedan går igenom med stabscheferna på ett stabschefsmöte.

Kommunstyrelsen har inte genomfört någon egen riskanalys för sin verksamhet. Utifrån intervjuer framkommer att ett arbete för att ta fram processbeskrivningar och rutinbeskrivningar är påbörjat. En grupp med internkontrollansvariga har bildats. I gruppen ingår internkontrollrepresentanter och tjänstepersoner (KLF) från respektive stab. Tjänstepersonerna ska initiera arbetet inom respektive enhet för att sedan kunna plocka riskmoment till en riksbruttolista. Arbetet med riskanalysen sker enligt den beskrivna metoden i handboken. KLF beskriver att de planerar för att arbeta med och dokumentera riskanalyser. Första mötet med internkontrollansvariga planerades till slutet av oktober 2020.

2 Kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen

Säkerhetsenheten har själva beskrivit sitt arbete med risk och sårbarhetsanalys. Nedan lämnas deras beskrivning.

2.1 Organisation & genomförandemandat

Kommunen är enligt lag (2 kap. 1 § LEH) skyldig att analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa i kommunen i fredstid och hur dessa händelser kan påverka kommunens egen verksamhet. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys). Enligt Linköpings kommuns reglemente är kommunstyrelsen ansvarig för trygghets- säkerhets- och krishantering. Kommunstyrelsen hanterar risk och sårbarhetsanalysen genom att Säkerhetsenheten/KLF genomför arbetet enligt beskrivning nedan.

Workshops:

Risk- och sårbarhetsanalysen genomfördes under 2018 i form av enskilda workshops med samtliga kommunala förvaltningar och bolag samt kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland (RTÖG). Den analysmodell vi använder vid dessa tillfällen är FOI:s FORSA-metod. Syftet med dessa workshops var att:

- Definiera verksamhetens prioriterade åtagande (uppdrag)
- Identifiera om det prioriterade uppdraget var att betrakta som samhällsviktigt enl. MSB:s kriterier.
- Identifiera verksamhetens kritiska beroenden för att kunna fullgöra sitt prioriterade åtagande (uppdrag), ett kritiskt beroende kan vara allt från tillgång till personal, specifik kompetens, journalsystem, drivmedel etc.)
- Identifiera skadehändelser som kan påverka verksamhetens förmåga att genomföra uppdraget t.ex. bortfall av nätverksanslutning, brand på kontor etc.
- Händelseanalys – analys av specifika händelser, t.ex. hur påverkas verksamheten av ett hundraårsregn, pandemi etc.

2.2 Riskbedömning

Resultat från skadehändelser och händelseanalys riskbedöms i en riskmatris (sannolikhet och konsekvens).

- Risker relaterade till ”extraordinär händelse” och som kräver åtgärd på kommunövergripande sorteras till en åtgärdslista för Risk- och sårbarhetsanalys (RSA).
- Risker som inte är att relatera till extraordinära händelser, men som ändå kräver åtgärder på en kommunövergripande nivå sorteras till åtgärdslista kopplad till styrdokument om kommunens arbete med krisberedskap för mandatperioden.
- Risker isolerade till enskilda verksamheter och som är av mer vardaglig karaktär t.ex. brand, hot etc., sorteras ut som underlag för verksamheternas kontinuitetsarbete. Dessa risker sammanställs i RSA-processen och distribueras till den aktuella verksamheten, åtgärder hanteras dock av verksamheterna själva.

2.3 Syntes

Med underlag från de olika workshops som genomförts sammanställdes en Risk- och sårbarhetsanalys för kommunen. Innan den färdiga Risk- och sårbarhetsanalysen presenteras genomförs ett gemensamt möte där syntesen av

de olika tillfällena med workshops presenteras. I detta forum finns möjlighet för diskussion, förtydliganden, frågor etc.

2.4 Färdig Risk och sårbarhetsanalys:

När Risk och sårbarhetsanalysen har sammanställts skickas den, tillsammans med det styrdokument som ska ange kommunens mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden, till beslut av kommunfullmäktige (senast 31/10 det aktuella året). Med betraktande av Risk- och sårbarhetsanalysen tas en plan fram för hur kommunen ska hantera en extraordinär händelse, denna plan fastställs av kommunstyrelsen. Utifrån de risker som identifierats i arbetet med Risk- och sårbarhetsanalysen och som är relaterade till ett organisatoriskt kompetensbehov, tas en utbildning- och övningsplan fram för mandatperioden, denna skickas till beslut till kommundirektören. I denna plan fastställs bland annat att utbildning av krisledningsnämnd ska ske, befogenheter för krisledningsnämnd regleras i Reglemente för Linköpings kommun. Åtgärder med anledning av Risk- och sårbarhetsanalysen: Hela tanken med Risk- och sårbarhetsanalysen är att identifiera risker/sårbarheter och vidta åtgärder för att minimera effekten om dessa. Risk- och sårbarhetsanalysen inkluderar en åtgärdslista. Listan anger vilka åtgärder som ska vidtas och av vem.

2.5 Rapportering

Risk- och sårbarhetsanalysen, styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap under mandatperioden, plan för hantering av extraordinära händelser samt utbildnings- och övningsplan för mandatperioden redovisas för Länsstyrelsen innan 31/12 det aktuella året.

2.6 Uppföljning

Länsstyrelsen har uppdraget att bedriva tillsyn av kommunerna. Särskild tillsyn sker just utifrån kommunens arbete med krisberedskap. Vid denna tillsyn deltar representant från kommunstyrelsen, kommundirektören, ansvarig chef och ansvarig tjänsteperson för RSA-arbetet. Delar av denna tillsyn är uppföljning av saker kommunen måste göra utifrån kommunens geografiska områdesansvar, men även andra saker kommunen är skyldiga att göra t.ex. utbildning av ny krisledningsnämnd. Stora delar av tillsynen är dock mer att betrakta som en uppföljning av åtgärder som utgått från kommunens egna ambitioner av arbetet med krisberedskap.